

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/publikacje/11437,Projekt-Wymigaj-to-droga-do-niepodleglosci-audiowizualne-materialy-dydaktyczne-d.html>
01.05.2024, 00:42

Projekt „Wymigaj to – droga do niepodległości” – audiowizualne materiały dydaktyczne dla osób niedosłyszących

„Wymigaj to – droga do niepodległości” to cykl warsztatów przygotowanych dla dzieci niesłyszących i niedosłyszących. W trakcie zrealizowanych w 2018 r. dziesięciu spotkań autorzy projektu w przystępny sposób opowiadali uczniom Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 4 w Łodzi o początkach państwa polskiego, Polsce Jagiellonów, rozbiorach, trudnych latach po II wojnie światowej. Jednak najważniejszym tematem warsztatów było odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 r.

Warsztaty realizowane były przez Artura Ossowskiego, naczelnika Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Łodzi.

Efektem projektu jest 10. audiowizualnych materiałów dydaktycznych dostosowanych dla osób niesłyszących, zaprezentowanych w ostatnich dniach grudnia 2018 r. na [Fanpage'u Oddziału IPN w Łodzi na Facebooku](#) oraz reportaż

Magdaleny Majewskiej wyemitowany na antenie
TVP3 Łódź 14 listopada 2018 r.

Partnerami przedsięwzięcia realizowanego przez
Fundację Polska się Upomni są Oddział Instytutu
Pamięci Narodowej w Łodzi oraz Specjalny
Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 4 w Łodzi.

Projekt został dofinansowany ze środków
Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata
2017-2021 w ramach Programu Dotacyjnego
„Niepodległa”.

Reportaż Magdaleny Majewskiej na temat cyklu warsztatów

„Wymigaj to – droga do niepodległości” – cz. 1:

Mieszko I i chrzest Polski

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 2:
Powstanie państwa polskiego

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 3: Polska
jako królestwo

„Wymigaj to – droga do

niepodległości” – cz. 4: Józef
Piłsudski

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 5: Muzeum
Tradycji Niepodległościowych w
Łodzi

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 6: Bitwa
Warszawska

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 7: Miś
Wojtek

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 8: Anna
Walentynowicz

„Wymigaj to – droga do
niepodległości” – cz. 9:
Młodzieżowa opozycja

„Wymigaj to – droga do niepodległości” – cz. 10: Symbole narodowe

***

Środowisko osób głuchych i słabosłyszących jeszcze do niedawna było pozostawione poza nawiasem życia i dyskursu społecznego, a prawa przynależne jego członkom nie były w należyty sposób respektowane. Społeczność osób głuchych i niedosłyszących liczy w Polsce ok. od 45 tys. do 50 tys., a niemal 900 tysięcy, ma poważny uszczerbek słuchu, również dzieci, które z powodu różnych chorób i zaniedbań tracą ten cenny zmysł.

Osoby z uszczerbkiem słuchu, lub całkowicie go pozbawione, zazwyczaj nie mogą znaleźć pracy i mają problemy z normalnym porozumiewaniem się. Według danych Polskiego Związku Głuchych ponad 8,8 tys. niesłyszących i słabosłyszących dzieci uczy się w szkołach specjalnych i szkołach ogólnodostępnych.

Edukacja w ośrodkach dla niesłyszących odbywa się w języku polskim, jednak język ten nie jest percepcyjnie dostępny głuchym. Z tego powodu nie mogą oni przyswoić fonicznego języka polskiego w sposób naturalny i w takim samym stopniu biegłości, jak przyswajają go słyszące osoby.

Język foniczny nie może być pierwszym językiem niesłyszącego dziecka, ponieważ nigdy nie będzie miało ono do tego języka dostępu w stopniu

wymaganym przez mechanizmy akwizycyjne (Lipińska 2003, 2006). Nie są prawdziwe teorie o swobodnym przyswajaniu języka narodowego przez głuche dziecko jedynie za pośrednictwem kodu pisanego.

Pismo jest wtórne wobec mowy i opanowywanie go nie jest uczeniem się języka, a tylko nauką sposobu jego zapisu (Lipińska, Seretny 2005). Zwracamy uwagę, że okres rozpoczęcia edukacji szkolnej u dziecka słyszącego poprzedzony jest znacznym już opanowaniem języka mówionego.

W Polsce naukę czytania i pisania dziecko rozpoczyna w wieku sześciu lub siedmiu lat, czyli w kilka lat po rozpoczęciu przyswajania języka w formie mówionej. Należy jasno powiedzieć – język polski jest dla niesłyszących polskich dzieci (w kwestii sposobu przyswajania) językiem obcym.

W warunkach szkolnych języka obcego naucza się po odpowiednim opanowaniu języka rodzimego. Owszem, dwa języki można opanowywać jednocześnie, ale musi się to odbywać naturalnie, dzięki wspomnianym już procesom akwizycyjnym i z pełnym dostępem do obu tych języków (Kurcz 2007). Dostępem, którego dzieci głuche nie mają.

W tym miejscu wspomnieć trzeba o ciągle żywej w naszym kraju dyskusji o wcześniejszym posyłaniu dzieci do szkół. Wiele mówiło i mówi się o potrzebie mentalnego i językowego rozwoju dziecka przed rozpoczęciem edukacji szkolnej. Tymczasem w edukacji głuchych często naucza się języka narodowego poprzez pismo, nie interesując się, czy i w jakim stopniu naturalny w tych warunkach język migowy (czy jakkolwiek

język pierwszy) został przyswojony.

Brak jest refleksji, że język polski jest dla niesłyszących dzieci językiem obcym, a uczą się go tak, jak języka ojczystego. Głusi bardzo często uważają, że "kultura bardzo często do życia nie jest potrzebna". Zmiana świadomości powinna odbywać się przede wszystkim poprzez edukację: chodzi o ukazywanie szerokiemu gronu odbiorców specyfiki kultury - na pewno trzeba po prostu uczyć o kulturze, pokazywać kulturę w naturalnym języku migowym. To jest pierwszy element, w szkołach już to powinno być wprowadzone. Instytucje kultury powinny zapraszać osoby niesłyszące na różne wydarzenia kulturalne, czy historyczne i zapewniać fachowców oraz tłumaczy znających język migowy, którzy dobrze oddadzą, przebieg całych tych uroczystości czy wystaw, czy wydarzeń historycznych.

Osoby słyszące czerpią wiedzę zarówno z telewizji, radia i rozmów. Osoby, a szczególnie dzieci są tych możliwości pozbawione. Dlatego w tak ważnym dla nas roku 100-lecia odzyskania Niepodległości powinny mieć możliwość, choć w niewielkim stopniu, uczestniczenia w tych obchodach i pozyskania wiedzy na ich temat.

Fundacja „Polska się Upomni”

